

Bedre helse og sikkerhet med EPJ

Helsit, 27. september 2007

Tor Arne Viksjø
Adm. dir. DIPS ASA

Mine tema

- Noen ord om hvem vi er
- Datasikkerheten med og uten EPJ
- Tilgangskontrollen i DIPS
- En kronikk i Aftenposten
- Et "digitalt sømløst" helsevesen

Hvem er DIPS?

- Et kundenært programvarehus for eHelsesystemer
- Et integrert EPJ/PAS-system for psykiatri og somatikk
- Hovedkontor i Bodø (avdelinger i Oslo og Trondheim)
- 85 ansatte
 - 65 utviklere
 - 15 konsulenter
 - Omfattende kompetanse
- Det er i disse dager 20 år siden første versjon av DIPS ble tatt i bruk

Våre kunder

- Nord: Konsernavtale i 2003
- Øst: Rammeavtale "tidligere HØ" i 2003
 - Med ett unntak har samtlige helseforetak i "gamle" Helse Øst kjøpt DIPS og har tatt det i bruk
 - Gjennomført en serie med svært store innføringsprosjekter til avtalt tid og pris
 - Innføring av DIPS pågår nå ved Sunnaas sykehus og Martina Hansens hospital
- Sør: Sørlandet Sykehus
 - Vi starter med Sykehuset i Vestfold 4. nov
- Vest: Helse Førde + all psykiatrisk virksomhet
 - Anbud pågår
- Totalt: ca 55% av sykehusmarkedet

Helseonlinerevyen

[Sett som startside](#)

[Legg til i favoritter](#)

[Helse & Omsorg](#)

[Teknologi & Marked](#)

[Jobb & Utdanning](#)

[Helse & Arbeidsmiljø](#)

[Kommentarer](#)

 Søk

Helseonlinerevyen inside

[Nyhetsbrev](#)

Tjenester

[Søk i Helsemarkedet](#)

[Helse- og omsorgsportalen](#)

[Nye fagbøker](#)

Kundeservice

Helse & Omsorg

1. juni 2007 15:19

- Norske pasientjournaler er vidåpne

- De elektroniske pasientjournalene ved norske helseforetak er rett og slett vidåpne, og tilstanden kan ikke bli mye verre enn i dag, advarer Datatilsynet.

av Johan Votvik

Publisert/endret: 14.03.2007 09:28:14

Det sier overingeniør Helge Veum i Datatilsynet, til nyhetsbyrået Newswire.

Utspillet kommer i forbindelse med konferansen «sikker.info 2007», som arrangeres på Hamar i neste uke. Der skal Veum snakke om informasjonssikkerhet i helsesektoren.

- De elektroniske pasientjournalene ved norske helseforetak er rett og slett vidåpne, sier Veum, til NewsWire.

Han mener det er for mange som har tilgang til pasientjournalene, og at legene ikke er i stand til å gi pasientene det vernet de har krav på.

Få siste nytt fra Dagens Medisin på din mobiltelefon!

[Klikk her for mer info](#)

Fredag 1 juni 2007

Søk:

Søk

[Link til siden](#)

[Tips en venn](#)

[Skriv ut siden](#)

- Et skrøpelig system

2007-02-22 **Direktør Georg Apenes i Datatilsynet er ikke fornøyd med journalsikkerheten ved norske sykehus: - De lekker som siler. - Spørsmålet vi bør stille oss, er hvordan dette kommer til å bli når det blir nasjonale ordninger, reflekterer Apenes.**

[Tine Dommerud](#)

- Allerede i dag lekker systemet i alle retninger, og det er ingen grunn til å tro at det blir bedre sikkerhet med nasjonale systemer. I dag er befolkningen opptatt av at banker har lekket kontoopplysninger. De burde være minst like bekymret for hvem som leser hva om dem i journaler, og lekker det videre, sier tilsynsdirektøren.

► [Nyheter](#)

Mest lest

Siste nytt

Mobil

RSS

► [Jobbmarkedet](#)

► [Nyhetsbrev](#)

► [Ferieservice](#)

► [Kalender](#)

Bare sorgen altså!

Man kan spørre seg:

- Er tilstanden virkelig så dårlig i sykehusene?
- Har innføringen av EPJ ført til mer snoking og flere brudd på taushetsplikten?
- Var situasjonen bedre før med papirjournaler?

Datasikkerhet – før

Papirjournalene i et sykehus med papir-EPJ

- Befinner seg i arkiver, på skrivestuer, poliklinikker, kontorer, traller, sykerom +++
- Meget liten kontroll med
 - Hvem som leser i en journal
 - Hva som leses i journalen
 - Når det leses noe
 - Hvem som henter journaler ut av arkivet (?)
- Fordel med papir: Fysisk bare en plass
- Men det er også den store ulempen!

Sjokkert over

journal-

Hundrevis av ark med pasientjournaler i container i Oslo. – Jeg er

Av [Gøril Huse](#)

Det var lørdag i uke at en fysiolog forbiga

over en stor bunke pasientjournaler i en åpen sprinkelcontainer se

- Dette var en glipp, sier fysiolog

Nettavisen har vært i kontakt med fysiologens pasienter.

- Dette visste jeg ikke. Jeg mener det var mulig. Det skal være rutine med forståelse for, sier Hilde Konradi om papirene.

Diagnose og personopplysninger

De mellom 500- og 600 dokumenter som navn, adresse, personnummer og dekningsgrad.

Fant

pasientjournaler i søpla

En bunke gamle pasientjournaler ble natt til tirsdag funnet utenfor St. Johannes-hjemmet på Møhlenpris i Bergen.

Hvor journalene stammer fra og hvem som har kastet de sensitive dokumentene, er foreløpig en gåte, skriver Bergensavisen.

Mannen som fant dokumentene, anslår at det lå 40-50 journaler i og utenfor søppelcontainere utenfor gamlehjemmet.

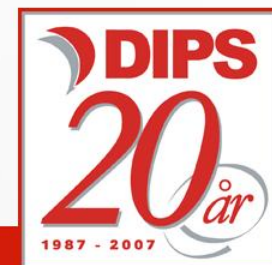
Ledelsen ved sykehjemmet jobbet tirsdag hardt for å finne ut hvor journalene stammer fra.

- Dette skal ikke skje. Journaler holdes innelåst, og gamle journaler sendes til Statsarkivet. Vi har svært gode rutiner, sier bestyrer Jeanne Daae-Hansen til Bergensavisen.

Datasikkerheten nå

Ved våre "Digitale EPJ" sykehus (ca 30 sykehus)

- Papirjournalene er lite i bruk
- Gamle papirjournaler er sortert, og noe informasjon er skannet inn til egne journalgrupper slik at det kan leses
- Det er laget omfattende funksjonalitet for å sikre at kun autorisert personell får enkel tilgang til den informasjon de har behov for i sitt arbeid

Tilgangskontrollen i DIPS

- 1987 – 1999: DIPS Classic
 - Statisk tilgang til enkelte faste ”følsomme” informasjonselementer knyttet opp mot pasientens behandlingssted og brukerens arbeidssted
- 1999 – 2002: DIPS Windows
 - Dynamisk system som kunne styre tilgangen knyttet opp mot pasientens behandlingssted og brukerens arbeidssted
- 2002 – 2007: DIPS Windows med EPJ-standard
 - På grunnlag av EPJ-standarden ble det trinnvis utviklet støtte for dynamiske beslutninger

Standard for elektronisk pasientjournal

- Grunnleggende standard og felles plattform for alle elektroniske pasientjournaler (EPJ) i helsevesenet
- I tråd med gjeldene lov-givning, og da spesielt helsepersonelloven pasientrettighetsloven, helseregisterloven, personopplysningsloven og arkivloven.
- Her settes detaljerte krav til tilgangsstyring i EPJ
- DIPS EPJ/PAS ivaretar standarden!

Beslutningsstyrt tilgang

EPJ-standarden

- Beskriver mekanismer som skal "åpne" tilgang til en pasientjournal for en behandler

To kategorier:

- Implisitte beslutninger
- Eksplisitte beslutninger

Implisitte beslutninger

Har vært på plass i flere år

Hendelser i EPJ/PAS-systemet:

- Henvisning til vurdering
- Innleggelse
- Poliklinikkbesøk
- Planlagt behandling
- Tilgang gjennom arbeidsflyt

Roller overfor pasienten

- Bruker er registrert som behandler for pasienten
- Bruker er registrert som ansvarlig lege for pasienten

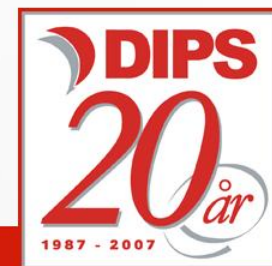
Eksplisitte beslutninger:

- Når det "implisitte" beslutninger om tilgang ikke er tilstrekkelig
- Behandleren må angi en begrunnelse for tilgangen
- Enten for andre eller seg sjøl
- En rekke "Maler" for dette er laget, eks.:
 - Henvendelse fra pasienten
 - Henvendelse fra pasientens behandler
 - Henvendelse fra pasientens pårørende
 - Bestilling av dokumenter fra offentlige og juridiske instanser og forsikringsselskap
 - Tilsyn på annen avdeling
 - Blålys (KUN nødsituasjoner)

Er sikkerheten i DIPS EPJ skrøpelig?

- Nei – tvert i mot.
- DIPS støtter de mekanismer som lovverket forutsetter skal regulere tilgang til pasientjournalen
- Dette er en god plattform for å tilpasse tilgangene ved de enkelte sykehus
- Men dette må gjøres!
- Det ensidige negative fokuset på EPJ som sikkerhetsrisiko kan underminere pasientenes tillit til helsevesenet

- FORSIDEN
- INNENRIKS
 - Valg 07
 - OSLO
- UTENRIKS
- E24.no Næringsliv
- KULTUR
- REISE
- SPORT
 - Fotball
 - NY!** Fotball-VM
- MENINGER
 - Debattcentralen
 - Avisdebatten
 - Leder morgen
 - Kronikker
 - Kommentarer
 - Signert
 - Grødum
 - Siste 100
- FAKTA
- VITEN
- MAT & DRIKKE
- LIVET
- BAKSIDEN
- Pengene dine
- Digital

Datasikkerhet viktigere enn helse?

For pasienten kan det være avgjørende at legen har tilgang til opplysningene i pasientjournalen. En god pasientjournal gir legen bedre grunnlag for å stille riktig diagnose og gi rett behandling. I noen tilfeller kan dette være forskjellen på liv og død.

Av Tor Arne Viksjø, adm. dir. DIPS ASA

Først publisert: 08.06.07 | Oppdatert: 07.06.07 kl. 07:12

▶ **Siste 100 artikler**

Del på Facebook Skriv ut Tips en venn Abonner

Vanskelig. Ikke alle forstår hvor viktig dette er. Datatilsynet frykter at elektroniske pasientjournaler vil gi dårlig datasikkerhet, og ønsker en hel rekke begrensninger i helsepersonells innsyn i pasientjournalene.

Denne frykten er ubegrunnet, og jeg håper den ikke får fotfeste hos politikerne når de snart skal ta stilling til endringer i helseregisterloven. Fra stortingshold er det kommet fornuftige tanker om etablering av én sømløs digital helsejournal i Norge. Dette vil gi

Søk med **sesam**

Aftenposten Sesam

[guiden.no](#)

- Siste Mest tipset Mest lest
- [Nazi-fange ble nabo til fangevokteren sin](#)
 - [Helte olje midt i veibanen i Oslo](#)
 - [Fikk liv i ham to ganger](#)
 - [- Flytter de nye bommene nærmere Oslo](#)
 - [- Du er en smålig og](#)

Konikk: Aftenposten 7. juni

- Papirbaserte journaler er en stor sikkerhetsrisiko
- EPJ gir bedre kvalitet og bedre datasikkerhet
- EPJ kan sperres for innsyn, og innsyn logges
- Datatilsynets rolle er å forsvare personvernet, men de er lite opptatt av pasientens liv og helse
- Hvem forsvarer pasientens behov for at helsepersonellet får riktig informasjon til rett tid?
- EPJ har aldri vært tryggere enn i dag
- Et "sømløst digitalt" helsevesen er viktig og kan spare mange liv og mye unødvendig lidelse

Visjonen ”et digitalt sømløst helsevesen”

- Mange av oss er mye ute og reiser, og du skal ha flaks hvis du blir syk
- Hvis jeg blir kjørt ned her i Trondheim, så kjenner de ikke til journalen min i Bodø
- Jeg synes helsa mi er svært viktig!
- Helsa mi er viktigere enn datasikkerheten!
- Folke flest forventer at ”vesenet” kjenner deg og dine sykdommer
- Jeg mener Norge burde hatt et ”digitalt sømløst” helsevesen
- Hvordan?

Et "digitalt sømløst helsevesen"

Kjernejournal

- Fordel: Noen nøkkelopplysninger gjøres tilgjengelig
- Ulempe: Bare "litt" er tilgjengelig.
- Ikke et verktøy for samhandling mellom sykehus. Legene vil vite "alt"!
- En lang vei å gå

Et "nasjonalt" EPJ-arkiv

- Datatilsynets skrekkscenario
- Men etableres for fullt i våre naboland
 - Sverige: Nationell Patientoversikt
 - Danmark: SUP = Standardisert uttrekk av pasientdata
 - Finland: Lovbestemt samlet EPJ!

Et "nasjonalt EPJ-arkiv"

- Flere tekniske modeller er mulige
 - En stor EPJ-installasjon
 - Avrapportere av EPJ-data til et nasjonalt arkiv
 - "On line" innhenting av EPJ-informasjon fra flere sykehus/helseenheter
- Det må etableres strenge rutiner for sikring og utlevering
 - Digital signatur og sertifikater
 - Omfattende loggføring og utsending av logger til pasientene
- Kan løse mange viktige behov ut over kjenejournalen
 - Når sykehus skal samhandle om pasienten
- Kan etableres relativt kjapt

Oppsummering

- DIPS EPJ ivaretar lovverket
- Det er alltid krevende å finne gode praktiske løsninger i grenselandet mellom lovverk og teknologi
- Digital EPJ er den beste måten å løse datasikkerheten for pasientjournalene
- Digital EPJ gir mulighet til å utveksle informasjonen, dette gir muligheter for bedre effektivitet, bedre kvalitet og bedre helse
- Norge trenger et nasjonalt EPJ-arkiv!

